

Rektors svarstal till studenterna på rektorsuppvaktingen

Tack Björn. Och tack Jack. Tack Lunds universitets studentkårer!

Nu när jag har stått här framför er och lyssnat, har insikten sakta kommit till mig.....vad uttrycket att "*stå till svars för*", egentligen betyder.

Här får man stå till svars för sitt handlande. Här får vi vår rättmätiga dom. Det är som det ska vara.

*

Under det gångna läsåret har jag lärt mig att skärpa öronen extra när Björn eller Jack tar ordet. De har ofta tänkt ett varv längre, sett saker jag ännu inte sett, eller sett problemet ur en ny vinkel.

Här finns helt enkelt ett av skälen till att alla professorer och lektorer aktivt ska delta i utbildningen. Ett av skälen till att forskning och utbildning är ömsesidigt beroende:

Från studenterna kommer *det nya*. De nya infallsvinklarna. Bland studenterna börjar framtidens forskning och utbildning.

*

Lunds universitet antog nyligen en tioårig strategisk plan som visar i vilken riktning verksamheten ska utvecklas. Ett av utvecklingsområdena är just en ökad sammanflätning av utbildning och forskning.

Vid Lunds universitet har utbildning och forskning alltid hört samman. Det är kännetecknet för en akademi och skiljer akademisk utbildning från annan utbildning.

På senare år har det skett en kraftig tillväxt inom forskningen. Våra forskare har varit framgångsrika på att söka extern finansiering. Det är mycket glädjande! Det är bra för vårt universitet. Och det är bra för landet som får *utmärkt* forskning utförd.

Motsvarande tillväxt har inte skett på utbildningssidan. Där finns inte stora externa finansiärer som är beredda att tillskjuta medel för att utveckla vår utbildning.

Genom forskningens utveckling hålls utbildningen ämnesmässigt online – så länge alla lärare är forskningsaktiva.

Den pedagogiska utvecklingen sker genom högskolepedagogisk utbildning och genom utvecklingsprojekt i lärarlag. Men det kräver att det finns utvecklingsmedel.

Det måste finnas universitetsgemensamma medel att söka för att driva sådana utvecklingsprojekt. Universitetsledningen kommer därför framöver att avsätta utvecklingsmedel till utbildningsnämnden.

Men vi måste också bli bättre på att samordna oss internt i det pedagogiska arbetet. Investeringar i stöd för digitalt lärande kan inte ske i spridda skurar på institutioner och fakulteter. Det måste ske *samlat* för att ge maximal utdelning. Vi måste enas kring gemensamma tekniska lösningar.

Antalet kontakttimmar ser inte ut att kunna öka, trots omfattande och upprepade påtryckningar gentemot regeringen från landets alla lärosäten.

Därför måste vi öka kvaliteten på den begränsade tid som lärare och studenter har tillsammans. Genom ökat inslag av *blended learning* där ni studenter digitalt kan ta del av lärarens genomgång av kursinnehåll i förväg, så kan undervisningen istället inriktas kring diskussion av svårare och mer problematiska delar av innehållet.

Dagsläget vid Lunds universitet är följande: vissa lärarlag har kommit mycket långt i användandet av digitalt stöd, några trevar

sig fram och andra ligger långt ifrån att nyttja de möjligheter som den nya tekniken ger.

Vi måste röra oss framåt på bred front. Digitalt lärande kommer att vara en högprioriterad fråga de närmaste åren. Särskilda gemensamma resurser kommer att avsättas.

Alla studenter ska ha rätt till utbildning, som även *pedagogiskt* ligger i frontlinjen. När verktygen förändras, så ska vår användning av verktygen förändras.

Att komma till Lunds universitet, som ny student, ska inte vara en resa till historien. Inte enbart. Att läsa vid Lunds universitet ska vara en resa in i framtiden.

*

Men universitetets historia möjliggör vårt nutida universitet. Dagens forskare bygger vidare på gångna generationers arbete. I vår rika historia finns all den bildning, alla de forsknings- och utbildningstimmar som byggt den moderna vetenskapen.

Studenter och lärare har lagt timmar, veckor, månader och år att bygga en framtid åt sig själva, sin familj och vårt samhälle.

Varför?

För en högre livslön? För mer stimulerande framtida arbete? För att det helt enkelt är spännande att grotta ner sig i ett ämne? Ja, i stort sett alla skäl är bra. Utbildning bygger vårt samhälle.

Statsvetenskaplig forskning visar att en av de viktigaste orsakerna till att människor är missnöjda med sina liv är att de upplever sig leva under orättfärdiga samhällsinstitutioner.

Bo Rothstein menar därför att den viktigaste tillgången för ett samhälle är den etiska kvaliteten i dess offentliga institutioner.

Att verka för det allmännas bästa, och dessutom i enlighet med gällande lag, är inte något medfött. Det är något vi tränas till.

Vilken möjlighet det ger oss!

Vid Lunds universitet ägnar ni studenter flera år åt att förbereda er inför en framtid på viktiga poster i samhället.

Vår utbildning ska säkerställa att ni får den förberedelse och den etiska träning som säkerställer en hög grad av tillit i vårt framtida samhälle.

Utbildning och forskning har här ett viktigt uppdrag.

När friheten att bedriva akademisk utbildning och forskning hotas i världen är det därför nödvändigt att lärosätena samlat protesterar.

Senaste exemplet är den lagändring i Ungern som begränsar *Central European Universitys* möjligheter att verka som fritt lärosäte i Ungern. Lunds universitet har protesterat mot förändringarna genom organisationen *Scholars at Risk*.

*

För en tid sedan kom en studie från U21, ett världsomspännande universitetsnätverk. Den visade att lärarna vid Lunds universitet i lägre grad än genomsnittet ansåg att ledningen värdesatte undervisningens betydelse och gav bra stöd åt lärare som ville utveckla undervisningen.

Om detta är vad många lärare anser – så har vi problem.

Eftersom antalet svarande var lågt inom Lunds universitet bör den första åtgärden vara att undersöka om detta verkligen är en generell bild som delas av många lärare.

En lärarenkät kommer därför att genomföras för att kartlägga nuläget. Det blir en variant av den så kallade lärarbarometern,

som inte har genomförts sedan 2011. Hur har våra lärare det? Och vad kan vi rimligen göra för att förbättra situationen?

Att sammanfläta utbildning och forskning i lärandemiljöer, där det både utbildas och forskas, handlar bland annat om att meritering inom utbildning och forskning ska jämföras och att undervisningens status ska höjas.

- Den stora frågan är hur?

Jag hoppas att några av svaren kommer att bli synliga i enkäten.

*

När universitetet har svårt att hålla antalet kontakttimmar på önskvärd nivå blir utrymmet för självstudier högre. Många ämnen kräver omfattande litteraturstudier, även med rimligt antal kontakttimmar.

För att utnyttja alla timmars självstudier, krävs studieplatser. Det är ju faktiskt era *arbetsplatser*! För att studera effektivt krävs lugna arbetsplatser att gå till. Antalet studieplatser är för litet. Jag vet.

Det finns för få platser för er studenter att koppla upp era datorer, öppna era böcker och studera. Det finns dessutom för få

grupparbetsplatser. Många mindre åtgärder genomförs för att underlätta situationen.

Vi kommer att skapa läsplatser i Kungshuset efter ombyggnaden, vi finansierar läsplatser i AF-borgen. Nya studieplatser är på gång i det framtida samhällsvetenskapliga studiecentrumet och i Ekonomihögskolans nya byggnad.

Men vi kan göra lite till.

Vi kommer att ge UB på Helgonabacken finansiering för att göra en översyn om ytorna skulle kunna omdisponeras för att skapa fler studieplatser. Jag hoppas mycket på utredningen. Det är ett enormt hus!

*

Ni studenter, ni kåraktiva studenter, genom ert arbete i Lunds universitets studentkårer är ni med och formar framtidens utbildning.

Ni sätter fingret på svagheter och visar på utvecklingsvägar.

Om sanningen ska fram sträcker sig er skaparkraft, även långt utöver utbildningsområdet. Ni har ofta viktiga synpunkter, på allt

från organisationsförändringar, flytt av verksamheter till utformningen av strategidokument.

Utan studentinflytandet skulle Lunds universitet vara sämre rustat att möta framtida utmaningar.

Jag vill också tacka alla er studenter som arbetar inom studentlivet på nationer, inom AF:s utskott, studentaftons debatter, inom spex, orkestrar, körer, Ordkonst och tidningen Lundagård.

Jag vet att ni medvetet och aktivt försöker skapa ett inkluderande och välkomnande studentliv.

Tillsammans skapar allt ert arbete det sjudande studentliv som gör Lunds universitet till möjligheternas plats.

En plats som alltid är ung, ifrågasättande, lekfull och framgångsrik.

Ett Lunds universitet som rymmer så många olika röster och sammanhang att alla studenter ska kunna känna sig hemma.

Och vara med och skapa framtiden.

Tack!